

har rettet sig efter disse Tabeller, og der kunde — hvad ogsaa Beretningen viser — tænkes saadanne Forhold, at det vilde være ønskeligt, at en ligefrem Anvendelse af disse Tabeller ikke kom til at finde Sted, navnlig naar en Afvigelse derfra vilde være til Fordeel for vedkommende Fæster eller Leietager. Jeg troer derfor, at det, idet der dog maa være en Bestemmelse om, under hvilke Betingelser den Ret, som Endringsforslaget vil give Fæstere eller Leietagere, kan udøves, bør hebde, at det bliver overladt den vedkommende Minister at bestemme den modererede Kjøbesum. Dette vil være i Harmoni med det, som tidligere har fundet Sted, og Alt, hvad der foreligger, vidner om, at Vedkommende, naar der blev Spørgsmaal om at bruge det Alternativ, som Loven under Forudsætning af, at Landstinget vedtager Endringsforslaget, vil give Afgang til, ogsaa vil være tjent med, at det Omfang, hvori Moderationen skal finde Sted, overlades vedkommende Minister. Det var disse Bemærkninger, jeg havde at gjøre, og som jeg skal søge at gennemføre ved Endringsforslag til 3die Behandling.

B. Christensen: Jeg har allerede angivet, at jeg havde nogen Erfaring med Hensyn til den Vægt, som man lægger paa den Godtgjørelse af Kjøbesummen, der kan komme tilstede ifølge Aldersforskjellen, naar den beregnes saaledes, som i sin Tid skeet er, af Finantsministeriet. Netop denne Erfaring opfordrer mig til at høre den Betænkelighed ved, hvad den ærede Justitsminister har anført, at hvis det i Loven stillede uafgjort, i hvilket Forhold, til hvilket Beløb en Fæster skal kunne opnaae Nedsættelse i Kjøbesummen, hvis dette lodes forud uafgjort, saa vilde deri ligge et Moment, som ikke lidet vilde gjøre ham det betænkeligt, ikke lidet vilde afholde ham fra at bestemme sig for Kjøbet. Jeg maa tilstaae, at jeg tvivler ikke om, at det vil komme til at forholde sig, som den ærede Justitsminister har sagt, at det ikke vil være til Fæsterens Skade, at det overlades til Ministeriet efter samtlige Forhold og efter de Oplysninger med Hensyn til Probabilitetsberegningerne, der efterhaanden maatte fremkomme — jeg siger, jeg tvivler

virkelig ikke om, at Udsalbet vilde blive i Vedkommendes Favør, naar det overlodes til Justitsministeriet at bestemme Moderationen i Kjøbesummen. Men som Forholdene hertil lands stille sig, forekommer det mig ganske forklarligt og ikke uden Grund, at Fæsteren dog maa sætte Priis paa, at han, naar han bestemmer sig for at kjøbe, da kan sige: min Kjøbesum bliver den og den, naar jeg trækker den og den Godtgjørelse fra. Jeg kan forsikre, at i de flere hundrede Tilfælde af den Slags, som jeg selv har været med at afgjøre, har den Omstændighed, at man sagde: „Deres Eiendom er taxeret til den Kjøbesum; efter Deres og Kones Alder vil De efter den Tabel, her er omtalt, faae saa megen Godtgjørelse, naar De strax vil overtage Forrentningen; Deres enkelige Kjøbesum vil da blive saameget mindre.“ Dette, siger jeg, har virket og har maattet virke i høi Grad paa den Paagjældende; men det forekommer mig, at dette vilde gaae tabt, hvis man i de enkelte Tilfælde skulde lade det staae uafgjort, hvorledes Ministeriets Godtgjørelse vilde udsalbe. Det vilde jo nemlig ikke være rimeligt, at Ministeriet vilde, før selve Spørgsmaalet om Kjøbet virkelig forelaa, sige: den og den Godtgjørelse skal Vedkommende have. Det forekommer mig, at Ministeriet maatte ligesom holde sin Mening om dette Punkt tilbage, indtil det saae, om der blev en Handel, fordi det altid kunde tænkes, at det traf ud i flere Aar med Handelen, og det vilde da, hvis Ministeriet havde sagt noget Bestemt, ikke see saa godt ud, at Ministeriet, naar det, og det med Rette, var kommet til en anden Anstuelse, efter flere Aars Forløb vilde fravige sin tidligere Bestemmelse. Jeg skulde derfor troe, at man ret vel kunde blive staaende ved de Tabeller, der ere blevne benyttede paa Domainegodset, og som den ærede Forslagsstiller ogsaa har be- raabt sig paa.

Justitsministeren: Jeg troer ikke, at der egentlig er nogen Uoverensstemmelse imellem den sidste ærede Taler og mig. Jeg vilde ganske vist finde det i sin Orden, at Bekjendtgjørelsen af 1852 kom til at afgive den Regel, som man her i dette Forhold burde gaae ud